

Toelichting Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder Land van Cuijk 2024

Algemene toelichting

Met deze beleidsregel wordt invulling gegeven aan de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin de Afdeling aangeeft dat bij ruimtelijke ontwikkelingen een beoordeling van de cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) moet plaatsvinden in het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, en alleen een toets aan de (voorground)normen uit de Wgv niet volstaat. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om een afweging te maken over de geaccepteerde geurhinder waarbij sprake is van beleidsvrijheid bij die afweging, mits voldoende onderbouwd.

Deze beleidsregel vormt, voor ruimtelijke ontwikkelingen die uitbreiding van stallen van veehouderijen en/of nieuwe geurgevoelige gebouwen en functies mogelijk maken, het toetsingskader bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat ten aanzien van de cumulatieve geurbelasting door stallen van veehouderijen. In de beleidsregel is opgenomen dat de gemeente in overbelaste situaties ten aanzien van geur maatwerk kan toepassen door gebruik te maken van de bepalingen en bevoegdheden die zijn opgenomen in het Besluit Crisis- en herstelwet (21ste tranche) en zijn kaders opgenomen voor de bevoegdheid om in individuele gevallen af te kunnen wijken van de 50% regeling binnen een bandbreedte tussen 0 en 50%.

Ons kenmerk
Z/22/090440 -
D/24/2060079 /
RIS 2024-R-123f

Onderwerp
Toelichting Beleidsregel
ruimtelijke
ontwikkelingen en
geurhinder Land van
Cuijk 2024

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In artikel 1 is beschreven dat de beleidsregel toeziet op de beoordeling van de cumulatieve geurbelasting uit stallen van veehouderijen op geurgevoelige objecten.

Artikel 2

In artikel 2 wordt verwezen naar de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet ruimtelijke ordening (die beide tot 31 december 2023 in werking waren), de Crisis- en Herstelwet (21ste tranche), de overeenkomstige regels in de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten (in werking sinds 1 januari 2024) en de regels die van rechtswege onderdeel zijn geworden van het tijdelijk deel van het gemeentelijk omgevingsplan. Verder worden de begrippen Odour units, achtergrondbelasting geur en voorgroundbelasting geur beschreven.

Artikel 3

In artikel 3 wordt beschreven dat toetsing van de achtergrondbelasting van geur toeziet op

1. een geurgevoelige object zoals gedefinieerd onder de Wet geurhinder en veehouderij (deze definitie is onder de Omgevingswet op basis van de bruidsschat van rechtswege onderdeel geworden van het tijdelijke deel van het gemeentelijke omgevingsplan),
2. op een woning op een voormalige locatie van een veehouderij die op of na 19 maart 2000 is gestopt én 3. op een ruimte voor ruimte woning die op de kavel van de gestopte veehouderij planologisch wordt toegestaan na de inwerkingtreding van deze beleidsregel.

Voormalige bedrijfswoningen van veehouderijen die zijn gestopt na 19 maart 2000, maar ook nieuwe woningen ter plaatse van voormalige veehouderijlocaties worden door de landelijke wetgeving alleen beschermd door minimale afstanden. Er is risico op geuroverlast als een dergelijke woning dichtbij blijvende en groeiende intensieve veehouderijen ligt. En ook kunnen op de langere termijn nieuwe geurproblemen ontstaan voor (toekomstige) bewoners én voor intensieve veehouderijen die willen ontwikkelen. Dit probleem speelt vooral in de gebieden met een sterke concentratie van intensieve veehouderijen. Het is daarom van belang om bij functiewijzigingen op vab-locaties (locaties met vrijkomende agrarische bebouwing) een grens te stellen ten aanzien van een aanvaardbaar leefklimaat. Dit kan betekenen dat op een locatie waar de achtergrondbelasting onaanvaardbaar hoog is, in beginsel geen medewerking zal worden verleend aan nieuwe geurgevoelige gebouwen en/of functies. Of dat eerst gezorgd moet worden dat de geursituatie verbetert. Hiermee worden de toekomstgerichte, blijvende intensieve veehouderijen beschermd en nieuwe geurknelpunten voorkomen. Er is sprake van beleidsvrijheid om gewenste ontwikkelingen toch mogelijk te maken, al dan niet onder voorwaarden en/of rekening houdend met een voorziene ontwikkeling van de geurbelasting.

Artikel 4

In artikel 4 staan toetswaarden opgenomen als vertaling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de achtergrondbelasting van geur uit stallen. Deze toetswaarden zijn van toepassing bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven van veehouderijen die willen uitbreiden in stallen met dieren waar een geuremissiefactor is vastgesteld (dit zijn met name varkens, pluimvee, geiten, vleeskalveren en vleesstieren). En bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven en plannen die nieuwe geurgevoelig gebouwen en/of functies mogelijk maken.

Voor de aanduiding van de begrenzing van de deelgebieden in de tabel wordt verwezen naar de kaarten bij de geurverordening (Verordening geurhinder en veehouderij Land van Cuijk 2024).

Toetswaarde 10 Ou in deelgebieden A en E komt overeen met de provinciale norm van maximaal 12% kans op cumulatieve geurhinder voor de bebouwde kom voor veehouderijen die willen uitbreiden in stallen. Deze toetswaarde moet voorkomen dat er nieuwe woningen of andere geurgevoelige gebouwen

worden gebouwd op plaatsen waar de cumulatieve geurbelasting te hoog is en geuroverlast ervaren kan worden door de toekomstige bewoners. Maar ook om veehouderijen die voldoen aan alle regels te beschermen tegen geurklachten van deze toekomstige bewoners.

Toetswaarde 10 Ou in deelgebied C sluit aan bij de gezondheidkundige advieswaarde van de GGD voor het buitengebied. Deze toetswaarde is in dit deelgebied strenger dan de norm die de provincie hanteert voor veehouderijen die willen uitbreiden in stallen. In dit gebied is sprake van een toenemende menging van functies en dit gebied omvat zoekgebieden voor verstedelijking. In dit gebied heeft de intensieve veehouderij geen uitbreidingsmogelijkheden (bouwblok op de muur).

Toetswaarde 19 Ou in deelgebieden B, D, F en G sluit aan bij de provinciale norm van maximaal 20% kans op cumulatieve geurhinder voor het buitengebied voor veehouderijen die willen uitbreiden in stallen. In aansluiting op de uitspraak van Rechtbank Den Haag van 14 september 2022 is uit voorzorg gekozen voor 19 OU als toetswaarde. Hiermee bewaakt de gemeente de balans tussen de belangen van bewoners en de belangen van de intensieve veehouderij in het licht van deze uitspraak. De provincie biedt gemeenten de vrijheid om strengere toetswaarden vast te stellen.

Artikel 5

In artikel 5 staat beschreven dat als de achtergrondbelasting geur geclassificeerd wordt als 'voldoende' er ten aanzien van cumulatieve geurhinder door veehouderijen geen belemmering is om mee te werken aan een ruimtelijk initiatief.

Artikel 6

In artikel 6 staat beschreven dat als de achtergrondbelasting geur geclassificeerd wordt als 'onvoldoende' er geen sprake is van een 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'. In beginsel kan dan geen medewerking worden verleend aan het ruimtelijk initiatief.

Artikel 7

Artikel 7 is een afwijkingsbevoegdheid die kan worden toegepast als niet voldaan kan worden aan de beoordeling op basis van de toetswaarden zoals beschreven in artikel 4, 5 en 6. De gemeente moet per situatie een belangenafweging kunnen maken. Vandaar geen 'moet-bepaling', maar een 'kan-bepaling'. De gemeente behoudt met de voorgestelde beleidsregel dezelfde beleidsvrijheid die ze zonder beleidsregel ook al heeft. De gemeente kan ruimtelijke ontwikkelingen in overbelaste situaties toestaan, maar hier moet wel een goed gemotiveerde besluitvorming aan ten grondslag liggen. Artikel 7 stelt daarom kaders om te duiden in welke situaties afgeweken kan worden. De kaders onder lid 2 en 3 zijn specifiek bedoeld voor ontwikkelingen bij veehouderijen.

Als de achtergrondbelasting al boven de toetswaarde(n) ligt kan door veehouderijen die willen uitbreiden in stallen gebruik gemaakt worden van de afwijkingsbevoegdheid, indien aangetoond wordt dat de geurbelasting afneemt met minimaal de eigen bijdrage aan de overbelasting. Hier is

aansluiting gezocht bij de provinciale berekeningsystematiek van de geurregeling in de omgevingsverordening. De provincie heeft hiervoor al in 2014 een stappenplan opgesteld, als hulpmiddel bij het berekenen van de vereiste afname van geur. De beleidsregel sluit hierbij aan, omdat veehouderijen en hun adviseurs al sinds 2014 ruime ervaring hebben met het berekenen en onderbouwen hiervan, zowel overeenkomstig het stappenplan van de provincie als met een alternatieve berekeningswijze.

Artikel 8

In artikel 8 staat beschreven dat de gemeente in overbelaste situaties maatwerk kan toepassen door gebruik te maken van de bepalingen en bevoegdheden die zijn opgenomen in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (21ste tranche).

Maatwerk richt zich op knelpunten in aandachtsgebieden.

Hierin zijn er de volgende mogelijkheden:

1. het stellen van aanvullende eisen bij ontwikkelingen van intensieve veehouderijen die overbelasting van geur veroorzaken (onder andere het afwijken van de 50% regeling);
2. het eisen van reductie van de geurbelasting bij bedrijven die niet ontwikkelen, maar nog wel mogelijkheden hebben om de geurbelasting naar de omgeving te reduceren (aanpak van zogenaamde 'stilzitters'). De bevoegdheid om in individuele gevallen af te kunnen wijken van de 50% regeling is ook in artikel 8 beschreven. Deze bevoegdheid kan worden toegepast in situaties waarbij sprake is van een beoordeling van een ontwikkelplan van een veehouderij, waarbij de voorgrondbelasting van geur uit stallen groter is dan de wettelijke standaardwaarden 3 Ou en 14 Ou (uitgezonderd de afwijkende norm van 4 Ou in de geurverordening op basis waarvan woningbouw mogelijk is gemaakt).

In rechterlijke uitspraken wordt gevraagd naar een onderbouwing van toepassing van de 50%-regeling in (sterk) overbelaste situaties. Door in artikel 8 de 50% regeling te begrenzen wordt hier invulling aan gegeven. Uit meerdere rechterlijke uitspraken blijkt dat het onverkort toepassen van de 50%-regeling leidt tot juridische knelpunten.

Artikel 9

In dit artikel staat wanneer de beleidsregel in werking treedt.

Artikel 10

In dit artikel staat de naam waarmee de beleidsregel wordt aangeduid.